

รายงานสรุป

การขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม ด้วยมิติวัฒนธรรมไทย

สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียง ต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใส
ของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในปีงบประมาณ 2568

แบบรายงานสรุปการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมด้วยมิติวัฒนธรรมไทย

สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล

นายเจษฎา ชำนาญป่า ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล พร้อมด้วยบุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเข้าร่วมกิจกรรม HRD ขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมด้วยมิติวัฒนธรรม โดยได้มีส่วนร่วมกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาภายใต้โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบมิติเชิงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ระหว่างเวลา ๑๔.๐๐ – ๑๙.๐๐ นาฬิกา ณ ริมน้ำเจ้าพระยา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยการขับเคลื่อนคุณธรรมสอดแทรกผ่านประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นคุณค่าหลักของบุคคล ครอบครัว หน่วยงานหรือองค์กร ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประเทศชาติ สามารถนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้ร่วมกันสร้างประโยชน์แก่ส่วนร่วม จึงจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมคุณธรรม การทำความเข้าใจอย่างเป็นระบบ กอปรกับแผนปฏิบัติการด้านการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ได้กำหนดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ส่งเสริมการนำหลักศาสนามาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรคุณธรรมต้นแบบ และส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมไทย เพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งความเชื่อที่ศรัทธาที่ศรัทธาสามัคคีในสังคมไทย

วัฒนธรรมไทยเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าวิถีชีวิตที่ชุมชนและท้องถิ่นต่าง ๆ ได้พัฒนาและสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต โดยแสดงออกในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ทั้งในรูปแบบของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะการแสดง ฯลฯ การอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยทำได้โดยการรักษา สืบทอดวัฒนธรรมของชาติ และความหลากหลายของวัฒนธรรมไทยท้องถิ่นให้อยู่อย่างมั่นคง ตลอดจนการสร้างค่านิยม จิตสำนึกให้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และการนำทุนทางวัฒนธรรมของประเทศมาสร้างคุณค่าทางสังคมและเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ

สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทยอันดีงามให้คงอยู่สืบไป จึงส่งบุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเข้าร่วมโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบมิติเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย ๒ กิจกรรม ดังนี้

๑. กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทยประเพณีวันลอยกระทง ๒๕๖๘

๒. กิจกรรม “HRD อนุรักษ์ความเป็นไทย สวมผ้าไทยทุกวันศุกร์”

เพื่อส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมรัฐรักสามัคคี รมรงค์ส่งเสริมการทำความดีและปลูกฝังคุณธรรมที่ดั่งามผ่านประเพณีวัฒนธรรม ตลอดจนปลูกฝังจิตสำนึกให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และร่วมอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรม และคงคุณค่าความหลากหลายทางวัฒนธรรม และสนับสนุนส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของความสามัคคี และดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมเป้าหมาย ๕ ประการต่อไป

นำมาใช้ในสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลอย่างไร

๑. กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทยประเพณีวันลอยกระทง ๒๕๖๗

สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ดำเนินการกิจกรรม HRD ขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม ด้วยมิติวัฒนธรรม โดยได้มีส่วนร่วมร่วมกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาภายใต้โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบมิติเชิงวัฒนธรรม เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ระหว่างเวลา ๑๔.๐๐ - ๑๙.๐๐ นาฬิกา ณ ริมน้ำเจ้าพระยา สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา โดยการขับเคลื่อนคุณธรรมสอดแทรกผ่านผ่านประเพณีวัฒนธรรม ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินงานสรุปได้ ดังนี้

๑. กิจกรรมชวนแห่ “เสน่หวัวัฒนธรรมไทย งดงามตามวิถีคุณธรรม” เพื่อรณรงค์ส่งเสริมการแต่งกายด้วยชุดไทย ชุดผ้าไทยหรือชุดท้องถิ่น เพื่อเป็นการส่งเสริม รณรงค์ให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล และบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ช่วยกันอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า รากเหง้าจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ด้วยการถ่ายทอดหัตถกรรมผ่านผ้าทอจากบรรพชนสู่คนรุ่นปัจจุบัน ด้วยการส่งเสริมเผยแพร่ผ้าพื้นถิ่นไทยอันให้ดำรงอยู่ปรากฏเป็นความภาคภูมิใจของคนไทย ซึ่งจะช่วยให้ผ้าไทยดำรงคงอยู่สืบไป ตลอดจนส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมเป้าหมาย ๕ ประการ (พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา และกตัญญู) และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการขับเคลื่อนสำนักงานสีเขียว (Green Office) โดยสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลจัดกลุ่มชวนรณรงค์หัวข้อ “จิตอาสา” ซึ่งสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกให้ตระหนักถึงการมีจิตอาสาเพื่อสาธารณะ ความเสียสละในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม ปลูกฝังความมีจิตเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การเป็นผู้ให้ รวมทั้งเป็นส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมรู้รักสามัคคีให้แก่บุคลากรสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลต่อไป

สิ่งที่ได้จากกิจกรรมชวนแห่ “เสน่หวัวัฒนธรรมไทย งดงามตามวิถีคุณธรรม” ได้แก่

(๑) การปลูกฝังคุณธรรมในสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรม ๕ ประการ คือ มีวินัย มีความพอเพียง มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตอาสาทำเพื่อส่วนรวม และมีความกตัญญู และคุณธรรมอื่น ๆ ที่ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

(๒) การสร้างตัวอย่างที่ดี ขบวนการรณรงค์ได้มีการสร้างสรรค์ นำเสนอแนวคิดที่เป็นแบบอย่างที่ดี สามารถนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติตามได้ เป็นแรงบันดาลใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยเฉพาะการทำหน้าที่ “จิตอาสา” ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการส่งเสริมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือสังคม ความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลเกิดจิตสำนึกดีและก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นต่อไปได้

(๓) การสร้างความตระหนักรู้ ช่วยให้บุคลากรมีความเข้าใจในปัญหาสังคม เช่น การทุจริตคอร์รัปชัน ความไม่เท่าเทียม การขาดคุณธรรม และกระตุ้นให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

(๔) การเสริมสร้างความสามัคคี กิจกรรมรณรงค์เป็นโอกาสให้บุคลากรได้ร่วมมือกันสร้างสรรค์สื่อที่จะรณรงค์ ได้ช่วยกันคิดช่วยกันทำ เพื่อให้ผลงานของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ออกมาดี สวยงาม

(๕) การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทำให้สำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้รับการยอมรับจากสังคม

(๖) ลดปัญหาความขัดแย้ง เมื่อบุคลากรมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิตมากขึ้น จะช่วยลดปัญหาการเอาเปรียบกัน และมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีมิตรไมตรีที่ดีต่อกันมากยิ่งขึ้น ทำให้การทำงานร่วมกันในองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น

๒) กิจกรรมการรณรงค์ส่งเสริมการทำความดีตามหลักคุณธรรมเป้าหมาย ๕ ประการ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการขับเคลื่อนสำนักงานสีเขียว (Green Office) โดยทูตแห่งความดีประจำสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล นางสาวจรรุวรรณ ชินเขว้า นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ เป็นผู้แทนสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลแต่งกายด้วยชุดผ้าไทยสวยงาม เป็นผู้อัญเชิญกระทงของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลร่วมเดินขบวนรณรงค์ฯ ข้างต้น ซึ่งสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ร่วมขบวนเดินรณรงค์ภายใต้คุณธรรม “จิตอาสา” หมายถึง จิตแห่งการให้ความดีงามทั้งปวงแก่เพื่อนมนุษย์โดยเต็มใจสมัครใจอิมใจ ซาบซึ้งใจ ปีติสุข ที่พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย แรงสติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ในการทำกิจกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน และมีความสุขที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นจิตที่ไม่นิ่งดู ดายเมื่อพบเห็นปัญหา

หรือความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นกับผู้คน เป็นจิตที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดีและเห็นน้ำตาเปลี่ยนแปลง เป็นรอยยิ้ม เป็นจิตที่เปี่ยมด้วย “บุญ” คือความสงบเยือกเย็น และพลังแห่งความดีอีกทั้งยังช่วยลด “อึดตา” หรือความเป็นตัวตนของตนเองลงได้ ซึ่งความมี “จิตอาสา” ถือเป็นคุณธรรมพื้นฐานที่ควรมีการถ่ายทอดความดีงามจากรุ่นพี่สู่รุ่นน้อง เป็นการเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งความดีงาม และสืบสานคุณค่าความดีงามให้คงอยู่ในสังคมไทยต่อไป และการจัดทำกระทงได้ขอความร่วมมือให้ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งมีป้ายข้อความรณรงค์ส่งเสริมการทำความดีของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อเป็นสื่อในการประชาสัมพันธ์ระหว่างการเดินทางบวรณรงค์ฯ ดังกล่าว

๓) กิจกรรมการจัดทำกระทง “สืบสานวัฒนธรรมไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม”

คุณค่าของประเพณีลอยกระทง นับเป็นประเพณีที่มีคุณค่าต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และศาสนา กล่าวคือ “คุณค่าต่อครอบครัว” ทำให้สมาชิกในครอบครัวได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การประดิษฐ์กระทง แล้วนำไปลอยน้ำเพื่อแสดงความกตัญญูตเวทีต่อน้ำที่ให้คุณประโยชน์แก่เรา บางท้องถิ่นจะลอยเพื่อเป็นการแสดงความระลึกถึงบรรพบุรุษอีกด้วย “คุณค่าต่อชุมชน” ทำให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีในชุมชน เช่น ร่วมกันคิดประดิษฐ์กระทง เป็นการส่งเสริมและสืบทอดศิลปกรรมด้านช่างฝีมืออีกด้วย ทั้งยังเป็นการพบปะสังสรรค์ สนุกสนานรื่นเริงบันเทิงใจร่วมกัน “คุณค่าต่อสังคม” ทำให้ความเอื้ออาทรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการช่วยกันรักษาความสะอาดแม่น้ำ ลำคลอง โดยการขุดลอก เก็บขยะในแม่น้ำลำคลองให้สะอาด และไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงไปในแม่น้ำลำคลอง อีกด้วย “คุณค่าต่อศาสนา” ช่วยกันบำรุงศาสนา เช่น ทางภาคเหนือ ลอยกระทงเพื่อเป็นการบูชา รอยพระพุทธบาทของพระพุทธเจ้า และยังจัดให้มีการทำบุญให้ทาน การปฏิบัติธรรม และฟังเทศน์ด้วย

จากคุณค่าของประเพณีลอยกระทงข้างต้น เป็นการส่งเสริมให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้มีส่วนร่วมในการสืบสานประเพณีลอยกระทง การอนุรักษ์สืบสานประเพณีวัฒนธรรมไทย ได้ร่วมกันจัดทำกระทงที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความสามัคคีให้กับบุคลากรในสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลและองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีลอยกระทง รวมทั้งช่วยกันทำนุบำรุงศาสนา ซึ่งเป็นคุณธรรมพื้นฐานของการปฏิบัติตนในทางที่ดีต่อไป

จดหมายข่าว

สัปดาห์เสภา จินตราคินเพ็ญ ครั้งที่ 4

วันศุกร์ที่ 15 พฤศจิกายน 2567 เวลา 14.30 น ณ ริมแม่น้ำเจ้าพระยา (สว.)

นายเจษฎา ชำนาญป่า ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ร่วมกับบุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการจับเคลื่อนองค์รคุณธรรมต้นแบบ มิติเชิงวัฒนธรรม กิจกรรมสืบสานวัฒนธรรมไทยประเพณีวันลอยกระทง 2567 โดยสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ร่วมมือร่วมใจกันจัดทำชุดอาหาร และชุดกิจกรรมปาร์ตี้มหาสนุก เพื่อส่งเสริมค่านิยมและวัฒนธรรมรัฐรักสามัคคี ปลูกฝังคุณธรรมที่ดงามผ่านประเพณีวัฒนธรรมไทย รวมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรได้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของความสามัคคี และการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมเป้าหมาย 5 ประการ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการจับเคลื่อนสำนักงานสีเขียว (Green Office)

คณะทำงานจับเคลื่อนองค์กร STRONG จิตพอเพียง ต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในปีงบประมาณ 2568

๒. กิจกรรม “HRD อนุรักษ์ความเป็นไทย สวมผ้าไทยทุกวันศุกร์”

นายเจษฎา ชำนาญป่า ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ร่วมกับบุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคลได้ดำเนินการกิจกรรม HRD ขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรม ด้วยมิติวัฒนธรรม โดยได้มีส่วนร่วมร่วมกับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาภายใต้โครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมต้นแบบมิติเชิงวัฒนธรรม กิจกรรม “HRD อนุรักษ์ความเป็นไทย สวมผ้าไทยทุกวันศุกร์” ซึ่งผู้บริหารได้ร่วมกันรณรงค์การแต่งกายด้วยผ้าไทยทุกวันศุกร์ เริ่มกิจกรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – มีนาคม ๒๕๖๘ และมีกำหนดทำกิจกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลากว่า ๕ ปี เนื่องด้วยเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ความเป็นไทยผ่านการแต่งกายด้วยผ้าไทย โดยมีแนวคิดและเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมสรุปได้ ดังนี้

พระราชปณิธานของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถพระบรมราชชนนีพันปีหลวง “...การที่ข้าพเจ้าเริ่มงานศิลปาชีพขึ้นนั้น ข้าพเจ้าตั้งใจจะสรรหาอาชีพให้ชาวนาที่ยากจนเลี้ยงตนเองได้เป็นเบื้องต้น ทั้งนี้ เนื่องจากข้าพเจ้าได้มีโอกาสตามเสด็จฯ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปเยี่ยมราษฎรตามชนบทมาหลายสิบปี ได้พบว่าราษฎรส่วนใหญ่เป็นชาวนาชาวไร่ที่ต้องทำงานหนักและต้องเผชิญอุปสรรคจากภัยธรรมชาติมากมาย เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วม ศัตรูพืชระบาด เป็นต้น ทำให้ชาวนาชาวไร่เหล่านี้มีฝีมือทางหัตถกรรมส่วนใหญ่เป็นสิ่งที่เขาใช้สอยอยู่ในชีวิตประจำวัน... สิ่งนี้จึงเป็นแรงบันดาลใจให้ข้าพเจ้าเริ่มงานส่งเสริมการทอผ้าไหมขึ้น เพื่อใช้ชาวนาชาวไร่นำความสามารถของเขาเอง มายกระดับความเป็นอยู่ รวมทั้งเพิ่มพูนศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจในงานของเขา จนในที่สุดจึงเกิดเป็นมูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพ...” พระราชดำรัส พระราชทานในพิธีเปิดงาน “มรดกสิ่งทอของเอเชีย : หัตถกรรมและอุตสาหกรรม” เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๓๕

ประเภทของผ้าไทย ประกอบด้วย

ผ้าไหม คือ เส้นใยไหม ได้จากรังไหม ส่วนมากผลิตในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง มีในภาคใต้บ้างเล็กน้อย การผลิตเส้นไหม จะนำรังไหมมาต้ม แล้วสาวเส้นไหม จากนั้นจึงฟอกด้วยด่าง แล้วกวักให้เส้นไหมติดกันเป็นเส้นเดียวยาวตลอด และนำไปย้อมสีเพื่อทอเป็นผ้าต่อไป

ผ้าฝ้าย คือ การทอจากเส้นใยฝ้าย ซึ่งในไทยสามารถปลูกฝ้ายได้ทุกภูมิภาค เกษตรกรจะปลูกฝ้ายไปพร้อมการทำนา ประมาณเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม ฝ้ายจะแก่และแตกปุยนำมาผลิตเป็นใยฝ้าย เพื่อใช้ทอผ้าหลังฤดูเก็บเกี่ยวต่อไป

ผ้ามัดหมี่ เป็นผ้าที่ทอจากเส้นด้ายหรือไหมที่ผูกมัดแล้วย้อมสีเป็นลวดลายก่อนนำมาทอ มีทั้งทอด้วยฝ้ายและไหม ปัจจุบันยังทอจากเส้นใยวิทยาศาสตร์ เช่น เส้นใยโทเร (Toray) อีกด้วย ผ้ามัดหมี่มีลักษณะเฉพาะจากรอยซึมของสีที่วิ่งไปตามลวดลายที่มัด และการเหลื่อมสีในตำแหน่งของเส้นด้ายเมื่อนำขึ้นก็ในขณะทอ การใช้ความแม่นยำในการมัดย้อม การขึ้นด้ายบนกี่ และการทอ

จะช่วยลดความเหลื่อมนี้ลง ซึ่งอาจใช้ลักษณะพิเศษจำเพาะนี้ เป็นเครื่องมือในการออกแบบ ซึ่งการออกแบบลวดลายผ้ามัดหมี่ เป็นการใช่วงจ้งหะมัดเส้นไหมหรือฝ้ายเป็นเปลาะ ๆ ด้วยเชือก ในสมัยก่อนนิยมใช้เชือกกล้วย แต่ปัจจุบันเปลี่ยนไปใช้เชือกฟางแทนเพื่อความสะดวก

ผ้าลายน้ำไหล เป็นผ้าที่ทอด้วยเทคนิคเกาะหรือล้วง ใช้ด้ายพุ่งหลากสีเป็นช่วง ๆ แล้วทอด้วยการเกี่ยวและผูกเป็นห่วง (Hook and Dove – Tail) รอบเส้นยืนเป็นช่วงตามจ้งหะลาย ชื่อลายต่าง ๆ เรียกไปตามลักษณะที่ทอ ได้แก่ “ลายน้ำไหล” เป็นลายทางยาวเป็นคลื่นเหมือนบันได เป็นลายต้นแบบดั้งเดิม “ลายจรวด” เกิดจากการทอลายน้ำไหลเดิมให้มีหยักคล้ายจรวดกำลังพุ่ง “ลายเล็บมือ” เกิดจากการนำลายน้ำไหลมาต่อกันเป็นจุด แล้วเติมเส้นเล็ก ๆ ตรงช่องว่างตรงกลาง แยกออกรอบตัวคล้ายดอกไม้หรือแมงมุม และพัฒนาลายต่อมา ด้วยการหักมุมให้ฟูแล้วสอดสีด้าย เหลื่อมเป็นชั้น ๆ “ลายธาตุ” นำลายน้ำไหลมาซ้อนเป็นลักษณะคล้ายเจดีย์เป็นชั้น ๆ “ลายกาบ” ใช้เส้นด้ายหลายสีทอซ้อนเป็นชั้น ๆ

ผ้าขิด เป็นเทคนิคการทอด้วยภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สืบทอดกันมานานในทุกพื้นที่ของไทย พบการผลิตผ้า ขิดแพร่หลายมากในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการทอ จะใช้ไม้เก็บขิดสะกิดซ้อนเครื่อง เส้นยืนขึ้นเป็นจ้งหะตามลายตลอดหน้าผ้า แล้วพุ่งกระสวยสอดเส้นพุ่งพิเศษ และเส้นพุ่งเข้าไปตลอด แนวเครื่องเส้นยืนที่ถูกจัดขึ้น ความถี่ห่างของเส้นยืนถูกกำหนดด้วยไม้เก็บขิด ทำให้เกิดเป็นลวดลายขิดขึ้น การทอผ้าขิด จึงเป็นการสร้างลวดลายขณะทอผ้าบนกี่หรือหูก ใช้เส้นใยฝ้ายมากกว่าใยไหม เรามักใช้ผ้าขิดทำผ้าห่ม ผ้าปูที่นอน ผ้าห่อคัมภีร์ และทอด้วยกึ่งหน้าแคบเพื่อใช้เป็นหัวขึ้นและตีนขึ้น หากใช้ใยไหม จะทอเป็นผืนเพื่อตัดเสื้อผ้า

ผ้าจก การทอจก เป็นการทอและปักผ้าไปพร้อมกัน โดยใช้วิธีเพิ่มสายเส้นพุ่งพิเศษ เข้าเป็นช่วง ๆ ไม่ติดต่อกันตลอดหน้ากว้างของผ้า แล้วใช้ไม้ ขนเม่น หรือนิ้วมือจกขึ้น เป็นการทอผสม การปักกลาย ๆ แทนที่จะใช้เข็มปัก ก็ใช้ไม้แหลมหรือขนเม่นทำลวดลายไหมสอดสลับสีด้ายแต่ละท้องถิ่น มีลายเป็นเอกลักษณ์แตกต่างกัน นอกจากจะใช้ตกแต่งผ้าขึ้นแล้ว ยังทอเป็นหมอน ผ้าห่ม และสไบ

ผ้าแพรวา เป็นผ้าที่ทอผสมลายระหว่างลายขิดกับลายจก บางแถวเป็นลายจก บางแถวเป็นลายขิด ใช้ลายจกที่เด่นและใหญ่เป็นลายหลัก ใช้ลายขิดที่เล็กกว่าเป็นลายประกอบ ผ้าแพรวาเป็นผ้าที่มีชื่อเสียงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนใหญ่เป็นผ้าไหม นิยมใช้คลุมไหล่

ผ้าม่อฮ่อม หรือผ้าฮ่อม เป็นผ้าย้อมสีครามด้วยต้นฮ่อมตามกรรมวิธีพื้นบ้าน นิยมใช้ทั่วไปในจังหวัดแพร่

จากพระราชปณิธานของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถพระบรมราชชนนี พันปีหลวง ซึ่งเป็นการส่งเสริมงานศิลปาชีพที่เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน มุ่งเน้นการอุดหนุนผ้าไทย จากฝีมือคนไทยให้มีอาชีพที่มั่นคง ประกอบการรณรงค์สวมใส่ผ้าไทยซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของประเทศไทย จึงกำหนดจัดกิจกรรม “HRD อนุรักษ์ความเป็นไทย สวมผ้าไทยทุกวันศุกร์” เพื่อเป็นการรณรงค์ ส่งเสริม

ให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ร่วมรณรงค์ขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมด้วยมิติวัฒนธรรมไทย และบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ช่วยกันอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า รากเหง้าจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ด้วยการถ่ายทอดเหตุการณ์ผ่านผ้าทอจากบรรพชนสู่คนรุ่นปัจจุบัน การส่งเสริมเผยแพร่ผ้าพื้นถิ่นไทยอันให้ดำรงอยู่ปรากฏเป็นความภาคภูมิใจของคนไทย ซึ่งจะช่วยให้ผ้าไทยดำรงคงอยู่สืบไป

จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์

“HRD อณรงค์ความเป็นไทย สวมผ้าไทย ทุกวันศุกร์”

บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ร่วมรณรงค์ขับเคลื่อนองค์กรคุณธรรมด้วยมิติวัฒนธรรมไทย ภายใต้กิจกรรม... “HRD อณรงค์ความเป็นไทย สวมผ้าไทย ทุกวันศุกร์”

เพื่อเป็นการส่งเสริม รณรงค์ให้บุคลากรของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล และบุคลากรของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ช่วยกันอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่า รากเหง้าจากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ด้วยการถ่ายทอดหัตถกรรมผ่านผ้าทอจากบรรพชนสู่คนรุ่นปัจจุบัน ด้วยการส่งเสริมเผยแพร่ผ้าพื้นถิ่นไทยอันให้ดำรงอยู่ปรากฏเป็นความภาคภูมิใจของคนไทย ซึ่งจะช่วยให้ผ้าไทยดำรงคงอยู่สืบไป

คณะทำงานขับเคลื่อนองค์กร STRONG จัดพอเพียง ต้านทุจริต ส่งเสริมคุณธรรมและความโปร่งใสของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ในปีงบประมาณ 2568

**HRD
SENATE** **NEXT**

ก้าวใหม่แห่งการพัฒนา